

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coărul (Buteni), Coăru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Țișișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânămărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe 1/2 an K 10—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

La chestiunea ordonanței pentru circulația de imobili.

În fascicolul pro Ianuarie a. c. al excelenței reviste «Pénzügyi Szemle», directorul general al Băncii agrare din Budapesta, Dl Dr. A. Éber, se ocupă, în o conferință a sa, intitulată: «Momentele mai nouă ale politicii proprietății de pământ», și cu chestiunea cunoscutei ordonanțe a guvernului, relativ la circulația de imobili. Cele scrise de Dl Éber, cu privire la acest obiect, merită să fie cunoscute, căci, abstracție făcând dela împrejurarea, că, pentru durata războiului și pentru ținuturile naționalităților, admite și dânsul ingerința nejustificată a guvernului în circulația de imobili, în celelalte opiniunile dânsului sunt drepte și obiective și dovedesc, că ordonanța din chestiune nu are nici o îndreptățire.

Faptul, care îl îndeamnă pe Dl Éber să critice ordonanța guvernului pare a fi teama, că dispozițiunile ei se vor menține și după războiu și vor fi extinse și asupra altor părți ale țării. E regretabil — zice dânsul — că întreaga structură a ordonanței nu arată, că ea ar avea caracter de tranziție și astfel, din acest punct de vedere, poate da ansă, cu drept cuvânt, la îngrijorări, că va fi aplicată, după războiu, și asupra altor ținuturi.

Cea dintâi scădere și lacună a ordonanței este — după autorul numit — că nu putem fi cu încredere față de aceea, că, în general, organele statului să fie capabile a judecă și apreția acele fine nuanțe, după cari vânzarea

sau arindarea unei proprietăți de pământ, de fapt, vine în contrast cu astfel de înalte considerații sociale, economice sau naționale, în interesul cărora cineva să fie silit a tolera, ca statul să nimicească aceea ce două părți află de bine să lege. Și în adevăr, în acest punct, Dl Éber pare a avea completa dreptate. Din experiențele de până acum, când vedem, că se deneagă aprobarea chiar și a contractelor de fărmituri de pământ, între locuitorii băstinași ai aceleși comune, nu putem spune, că organele chemate a execută ordonanța ar avea o justă înțelegere pentru scopurile ei, fie acelea chiar cele mai șoviniste.

Din multe părți vin plângeri, că deneagarea aprobării contractelor de vânzare și cumpărare se urmează pe întreaga linie. Cetim în ziare, că s'a denegat aprobarea chiar și cu privire la parcele de un sfert și o jumătate de jugăr. Intre astfel de împrejurări, natural, toți sunt curioși să știe, cu ce se justifică aceste proceduri și ce rezultat vor avea recursurile, înaintate la ministeriul de agricultură. Când le vom cunoaște, vom mai reveni.

Dar dispoziția cea mai jignitoare a ordonanței, relevată și de Dl Éber, este dreptul ce se rezervă statului, respective unei a treia persoane, de a putea cumpăra proprietatea, scoasă la vânzare, cu un preț stabilit judecătorește, mai mic decât cel acordat de părți. Aceea, zice autorul, că statul în caz de neaprobare a unui contract, să poată cumpăra proprietatea de pământ cu acelaș preț, se poate admite, «dar ca cuiva, care ar fi aplicat a se despărți de moșia lui pe lângă un preț oare

care, aceasta să i să facă imposibil prin denegarea de aprobare a vânzării și să i se ia proprietatea cu un preț mai redus — căci prețuirea judecătorească nu se face pentru a-i da un preț mai mare, ca cel acordat — însemnează o astfel de înșirare în dreptul privat, care absolut nu poate fi justificată cu nici un fel de considerație socială, economică sau națională». Vorbă lămurită! Și noi am voi să știm, a mai existat sau mai există undeva în lumea aceasta vre-o dispoziție similară, care să te lipsească de proprietate cu un preț, ce nu-ți convine? Poate că nicăiri. Tocmai de aceea eră bine, ca și din ordonanța ce ne preocupă, să lipsească această dispoziție, căci, cum bine observă Dl Éber, ea conține remedii penale față de cei ce ar legă contracte cu scop de a călca sau eluda intențiunile ei.

Contra acestei dispozițiuni a ordonanței s'au ridicat multe voci, chiar și din parte maghiară. Astfel ne aducem aminte, că distinsul jurist din Budapesta, Dr. Aurel Egri, a excepționat-o într'un număr din «Pester Lloyd», din privilegiul publicării ordonanței.

Tot așa de jignitoare, este și partea aceea a ordonanței, care privește proprietățile ajunse la licitație și care dă drept statului, ca în 30 de zile după licitație, să le poată ține pentru sine, respective pentru o a treia persoană, cu prețul din urmă. Această dispoziție deasemenea nu e justificată și atinge deadreptul și interesele institutelor de bani, ca creditorii. Psihologia licitațiilor constă tocmai în desvoltarea liberei concurențe, în tendința singuraticelor de a da prețuri tot mai mari, pentru a-și asigura posesiunea obiectelor licitându-le. Or, pentru viitor aceasta emulație va încetă. Cine să se mai îndemne a licita și a urca prețurile, când nime nu poate fi sigur, că obiectul licitat îi rămâne lui, sau îl ia statul?

Această dispoziție jignitoare a ordonanței, după cum arată Dl Éber, putea să se evite fără ca interesele statului să sufere. Căci ceea ce-și rezervă statul să facă în cele 30 de zile după licitație, adecă să se pronunțe, dacă voiește sau nu să țină obiectul licitat pentru sine sau pentru a treia persoană, putea prea ușor ajunge, participând, prin reprezentantul său, la licitație. Putea să studieze cauza înainte de terminul licitației și dacă interese sociale, economice sau naționale cereau ca realitatea să o cumpere statul, n'avea decât să participe la licitație. Așa stând lucrul — concludă Dl Éber — numai considerații de comoditate poate justifică, de ce a trebuit să se rezerve statului drept de a se pronunța după licitație, dacă reflectează sau nu la obiectele licitate,

când si-ar putea apăra interesele sale și în ziua licitației?

Intre astfel de împrejurări, natural, în comitatele, în cari e în vigoare ordonanța din chestiune, numai aceia se vor încumeta a vinde realități, cari pot să-și exopereze siguranța, cumcă contractele le vor fi aprobate. Cei ce n'ar putea obține această asigurare, vor trebui să se reție dela orice vânzare și cumpărare, prin ce circulația imobiliilor se va stângeni și valoarea lor se va reduce.

Din aceste motive, consecvențele sociale și economice ale ordonanței pot să fie foarte păgubitoare. Vieța economică are continuă lipsă de primenire. Valorile, fie mobile, fie imobile, numai așa pot să-și îndeplinească misiunea: dacă nu sunt impedeate în libera circulație. Un bun, lipsit de facultatea circulațiunii, e un bun mort, care nu poate ajunge nici când la valoarea ce o merită.

În legătură cu această critică dreaptă a sa, Dl Éber arată, că singurul scop justificat al unei politici agrare, este să mijlocească pământul acelorora, care îl pot cultiva mai bine, pot produce mai mult și astfel devin cele mai bune elemente contribuabile. Aceștia sunt proprietarii mici și mijlocii. Dar și acțiunea pentru procurarea de pământ trebuie lasată pe seama inițiativei particulare, care o poate rezolvi mai ușor, mai curând și mai sigur decât statul. Dovadă este acțiunea particulară de parcelare de acum 15—20 de ani, care a procurat mulțime de pământ la zeci de mii de mici proprietari, azi în stare înfloritoare. Ceeace s'a făcut în trecut, se poate face și în viitor — numai greutate și pedeci să nu se pună.

Contabilitatea simplificată.

Din cauza războiului, lipsind o mare parte din puterile de muncă în biroul întreprinderilor comerciale, a trebuit să se iee măsuri mai practice pentru tehnica afacerilor comerciale, cu deosebire s'au făcut în contabilitate simplificări, cari se depărtează mult de practica italiană, dar au avantajul de a ușura evidența și a pune în curent toate afacerile. Chiar și unele reuniuni comerciale au început în timpul din urmă a se ocupa serios de simplificarea contabilității.

Nu e scopul meu a enumera aci toate aceste încercări de simplificare în contabilitate; cu această ocaziune voiesc să fac cunoscut cetitorilor numai un nou sistem de contabilitate, scos la lumină încă înainte de izbucnirea războiului prin *Albert Schiemer* sub titlul: «*Einführung in die neue deutsche Doppelbuchführung*», (Verlagsanstalt Tyrolia. Innsbruck). Acest sistem a fost cunoscut și la noi Români, dar nu a fost pus în practică, nici publicat. Mi-aduc aminte, că cu ocaziunea unei adunări a Solidarității, înainte cu vro zece ani, într'o convorbire intimă, discutându-se diferite sisteme de contabilitate și înlesnirea

controlului și pentru cei mai puțin specialiști, un domn făcù propunerea, că ar fi bine, ca la registrul de cassă și la prima notă să nu se mai scrie numele conturilor, ci să se pună numai numărul lor dela folio măestrului, prin ce s'ar evită nenumăratele scrieri de conturi, cari ocupă nu numai mult spațiu, ci mai răpesc și mult timp; se zicea atunci, că mergând cineva pe strada unui oraș, se orientează despre locatarii unei case prin însemnarea numărului de casă. Așa și conturile din măestru se pot scrie în cărțile prime prin numeri, cari corăspund foliilor din măestru. Aceste plănuiți însă la noi Românii au rămas tot plănuiți, până veni Neamțul Schiemer și le puse în practică.

După sistemul Schiemer sunt numai trei cărți principale: ziarul, primanota și măestru. În ziar se induce fiecare afacere în mod cronologic, iar în măestru se induc sumele de Debet și Credit în mod sumar. Ziarul constă din două părți, adecă sunt două ziare, unul pentru intrate și altul pentru eșite. Coloarea hârtiei la aceste ziare încă e diferită, la unul albă și la altul albastră deschisă. Ziarele sunt rubricate și numai pe o pagină scrisă. Fiecare foaie paginată are și un duplicat de foaie întocmai rubricată și cu rubrici corăspunșătoare perforate. Inducerile se fac pe foaia intercalară și se copiază deodată și pe foaia a doua neperforată, cu hârtie de carbon. Se poate scrie și cu creion de anilină. Scrisoarea de pe pagina doua presărându-se cu pulvere chemică anume, după curățire, e întocmai când ar fi scrisă cu cerneală de documente. Pe o pagină a ziarului brevetat se pot contă 17 afaceri. Dupăce s'a umplut pagina, sau îndată după fiecare contare, foaia perforată se detașază astfel, că fiecare afacere apare contată pe țeduli, cari țeduli fiind dejă la contare provăzute cu numerii conturilor din măestru, se lipesc pe foi volante gumate. Fiecare foaie volantă e însemnată cu numele și numărul contului din măestru, pe aceste foi se face deci jurnalizarea și sumariul lunar al acestora se induce în măestru. Pentru Debet foile au o culoare și pentru Credit alta culoare, așa încât nu se pot face greșeli.

Ziarul e cu șapte coloane: numărul curent, datul, numărul Debet din măestru, text, numărul contului contrar din măestru, număr de referință și suma.

Prima nota are trei foi de pagină, din cari 2 sunt perforate. O țidulă detașată din aceasta se lipeste pe foaia volantă Debet și al doilea exemplar pe Credit. Astfel cu o singură scriere se fac trei contări deodată.

Pentru conturile de cassă nu se face decât o țedulă la foile volante, fiindcă contul contrar, de cassă, se contează în măestru direct din ziar, cu care corăspunde.

Înainte de a se face inducerea din foile de conturi volante se face bilanț lunar, care se folosește la contare în măestru.

Rubricarea ziarului și a Primanotei e una și aceeași. Măestru poate să conțină pe o pagină mai multe conturi numerizate, fiind aceste conturi fără text explicativ. Fiecare cont din măestru poartă numele contului și la Debet numărul curent fără păreche a contului, iar la Credit numărul curent cu păreche, adecă fiecare cont are doi numeri curenți, prin ce se evită confundarea erogațiunilor cu a percepțiunilor la jurnalizare și contare.

Autorul recomandă să se facă în fiecare an și inventar, afară de aceea e recomandabil să se in-

ducă bilanțurile în registrul seperat la finea fiecărui an, ca astfel să fie la un loc toate bilanțurile din toți anii și la caz de lipsă să se constateze mersul întreprinderii din an în an.

Foile de conturi, volante, se păstrează în o mapă. Avantagiile acestui sistem sunt următoarele: Avem perspectivă despre starea și schimbarea averii, vedem căile și ramii de circulare, cari ne arată forma și cauza schimbărilor. Se pot purtă o mulțime de conturi, iar foile de conturi, cari înlocuiesc jurnalul, având același text ca și cărțile fundamentale, ne pun înaintea ochilor întreaga mișcare din fiecare ram de afaceri. Acest sistem se poate aplică la întreprinderile mici, ca și la cele mari.

Acum doi ani a scris Dl Belohlawek¹ o recenziune mai lungă despre acest sistem de contabilitate, făcându-i elogii și apretieri favorabile, dar referitor la lipirea țedulilor ar dorî să se poată află altă procedură, adecă să se poată face jurnalizarea deodată cu facerea documentului de contare. Întru adevăr că pe lângă toate avantajii acestei contabilități, e un lucru migălos lipirea fășiilor pe foile gumate.

Satu-nou.

P. Stoica.

Banii fac anii.

Lumea știe de multă vreme, că cu bani poți face tot, ce vrei: îi poți risipi în vânt, îi poți cinsti unui ovrei sau jidan pe o beutură, care te amețește, îți strică sănătatea și capul, îți ruinează mintea și norocul. Dar cu bani îți poți cumpără hrana trebuincioasă, pâne, carne, unsoare, legume pentru hrana trupească și o gazetă sau foaie scrisă de oameni cum se cade pentru hrana sufletească, îți poți cumpără unelte, vite, mașini, semințe, îmbrăcăminte, ba mai plătești biruri și dări, cu bani poți face chiar și rost de alți bani, plătind camete și ridicând împrumut. Cu bani poți atacă mai des pe cine vrei, cu bani te poți apăra singur, dacă vrei, plătindu-ți asigurările și altele.

Dar mai rar se gândește cineva, că cu bani poți câștigă timp, cu bani îți poți face ani de vieță mulțămită ție însuți, precum altul își răpune vieța, tot cu bani. Nu s'a ostenit nimeni să răspândească în popor vorba: Banii fac anii.

Cu atât mai răspândită e vorba, că vremea face bani, cum zice Neamțul: «Zeit ist Geld», după vorba Englezului: «Time is money».

Ci noi să nu ne uităm vorba dela început, cum ziceam, că banii fac anii! Căci, dacă e adevărată vorba aceasta, atunci noi câștigăm mai mult decât Neamțul, care cu vremea lui face banii, pentrucă e la mintea omului, că cine are zile de trai, iese mai bine la socoteală decât cel, ce moare între aur și argint.

Așadară, să stăm un pic pe loc și să ne înțelegem.

Ce mărgelile sunt înșirate în salba vieții omenești?

Cea dintâi e nașterea și cea din urmă moartea.

Adecă, dacă grăesc minciună, dovedește-mă de minciună, iar dacă grăesc adevărul, ascultă-mă și caută să vezi cum toate celelalte mărgelile din salba vieții

¹ In Zeitschrift für Buchhaltung.

omenești samănă cu cele două: cu nașterea și cu moartea. Vezi dară, cum zilele vieții tale sunt tot atâtea nașteri și adormiri.

Treaz, luminat, odihnit și întărit te deșteaptă în toată dimineața zorile zilelor tale și obosit de munca zilei adormi în toată seara. Tu nu ești în stare să-ți dai seamă nici de clipa nașterii, nici de clipa morții tale, precum nu vei fi în stare să prinzi nici momentul nașterii și adormirii tale zilnice.

Dar ce este între naștere și moarte, ce este între deșteptarea și adormirea zilnică? Eu așa cred, că între marginile acestea încap vieța omenească. Și în deosebi: cum e omul, așa îi este și vieța: la unul vai și la altul rai, la unul muncă și la altul șuncă, la unul amar și la altul zahar, ori dacă-ți place: la unul miere și la altul fiere, pentru-că rânduiala, ce și-o croiește omul în vieță și soarta omului, la unul e mumă la altul ciumă. La cei mai mulți însă este o amestecătură din toate acestea și în privința aceasta nu mai încap nici o supărare. Căci, privindu-o de departe, de pe deal și sura o vezi albă, iar de aproape și alba are pete.

Iată un om, care lucrează, este activ, cum se zice între oamenii mai scuturați de cultură.

Dacă e econom, se învârtește prin grajd, șop, șură, curte, pod, pivniță, cămară și prin acareturile lui; direge, face, obleşte, potrivește, iese în grădină, la câmp, la pădure, la munte, la oraș, samănă, seceră, alege, culege, cu un cuvânt are, ce să facă, că e stăpân în casa lui.

Iar, dacă e muncitor cu simbrie? Și atunci are ce lucra, având stăpâni, cari îl zoresc: aci în sus, aci în jos, până i se împlinește vremea, să-și ia simbria, leafa lui.

Iată meseriașul, iată negustorul, iată fabricantul scriitorul, avocatul, doctorul, ministrul sau soldatul, împăratul sau săracul.

E drept, că trepte osebite le-au ieșit din urna sorții, însă cei fără activitate, trândăvind între deștep-tare și somn, sunt toți fără deosebire oameni de prisos.

Ci pe noi ne-ar interesa mai mult vieța oamenilor noștri, între cari nu prea avem mulți trântori, ci fiecare dintre noi lucrează și se bucură de lucrările sale pentru-că cu ele face bucurie și folos celor dimprejur. Și este prea bine, că osteneala li-se răsplătește la vremea cuvenită cu bani, căci rar mai găsești astăzi oameni proști, cari să se mai ostenească și azi gratis. Mi se pare, că au murit mai toți acești oameni buni ca oile de tuns și vacile de muls. Astăzi mai adeseori te întâlnești cu alt soi de oameni, cari își țin rangul, adevărat risipesc banii și îi cheltuiesc plăind pentru nimica toată bani scumpi.

Așadar, dacă economul nostru își primește banii pentru grâu, fân, paie, lapte, brânză, lână, carne, boi, vaci, cai și ce mai vrea el să vândă: dacă sluga își capătă simbria și funcționarul își ridică sa'arul, dacă toți de-arândul dela opincă până la vlădică în sus și dela împărat până la scriitor în jos toți își primesc

în bani răsplata ostenețelor lor pentru folosul făcut altora, cine este nemulțămît cu întocmirea aceasta?

Cred, că — cum se zice — în general și în principiu nu e nimeni nemulțămît, ci nemulțămirea e o buruiană, care crește din gunoiul gras și bogat în sucuri de plăcere, în sufletul fiecăruia dintre oameni, căci tot insul ar dori să fie singur stăpân pe toate averile, preste frații, rudeniile, vecinii și străinii, preste toate cele văzute și nevăzute. El, cel mai bun, cel mai tare, cel mai avut, cel mai înțelept, dorințe nebune de mândrie și de stăpânire puternică preste gloate, acestea se așează straturi, straturi în sufletele muritorilor, ca într'o grămadă de gunoiu roditor în curtea economului și din puterea lui de gunoie răsare și mai frumos grâul folosului de obște, dar și buruiana de nemulțămire, pizmă, dușmănie, cu toate păcatele.

Dar, cu banii săi, cu averea sa liber e tot omul să facă, ce vrea el.

Iar eu zic așa: Cine cheltuiește douăsprezece coroane (douăsprezece coroane având) este în mare rătăcire, dacă crede, că se arată mai grozav, mai bogat, mai avut sau crede, că e mai bine ajutat decât, dacă ar cheltui din ele numai nouă coroane. Așa, că săracul e tot atât de nevoiaș și dacă plătește trei coroane în loc de patru, căci tot atâta lipsă suferă astăzi, precum nu i se ușurează soarta plăind patru în loc de trei. Adevărat nu, pentru-că nici cel ce cheltuiește trei mii de coroane (patru mii având), nu se pare mai sărac, decât dacă ar plăti în orice chip toate patru miile, câte le are.

Iar cine recunoaște adevărul acesta, va simți fără greutate, că: *în cruțare e putere.*

Cruțarea îți poruncește uneori să suferi, alte ori să te stăpânești, dar nu îți cere nimic cu neputință.

Căci cruțându-și tot omul a patra parte din agoniseală își adună prin aceasta vreme din vieța.

Adevărat e adevărat, că cruțând a patra parte din leafa ta, din venitul tău, nu numai, că nu ai pierdut nimic, ci în patru ani ai câștigat patru pătrimi, adevărat un an întreg; urmând așa, în opt ani ai câștigat doi ani, la douăzeci de ani de cruțare ai ajuns ați fi lungit vieța cu alți cinci ani de mulțămire, libertate și independență.

Căci banul cruțat e sămânța, din care trebuie să-ți răsără zile și ani de traiu mai ușor de fericire familiară și de prosperitate economică pentru neamul întreg. Și pentru cruțare nu e nimenea nici prea sărac, nici prea bogat, fiind cruțarea cea dintâi și cea mai mare poruncă, care nu suferă împotrivire, nici sărăcie, nici avuție, nici scumpete, nici ieftinătate. Cel mai sărac și mai sărac trebuie și el să aibă brațe de muncă, picioare de trapăd și cap de socoteală și așa tot omul, fără deosebire, poate scrie pe drapelul său și al familiei sale: *Banii fac anii.*

De sigur, că prin cruțare. Și precum timpul Neamului și al Englezului face bani prin activitate neobosită, tot astfel banii tăi și banii mei trebuie să

facă prin cruțare ani de zile de mulțămire, de libertate, dacă nu vom stă și noi cu mâinile în sân. Tradusă bine românește vorba Neamțului, ar trebui să sune deci: «Geld ist Zeit».

În sfârșit cu atât mai folositoare este cruțarea, prin care părinții susțin contracte de asigurare de viață, pentruca în caz de moarte, familiile lor să nu fie silite a începe greul vieții dela început, iar în caz, că părinții rămân în viață, la bătrânețe să aibă și ei parte de fructele cruțării. De când avem și noi Români din această țară o bancă a noastră de asigurare, ne-a crescut nădejdea, că economia poporului nostru apucă pe calea sigură a propășirii, spre alți ani de zile mai senini, spre un viitor mai bun. De ar înțelege numai, toți ai noștri că cruțarea este calea pe care banii fac anii și că precum la măcinatul bucatelor ei se întâlnesc la moară, așa pot să se întâlnească la «Banca Generală de Asigurare» din Sibiu toți economii noștri, cari se îngrijesc de viitorul lor și al familiilor lor.

Cursul devizelor.

Centrala pentru devize din Budapesta publică cu data de 14 crt. următoarele cursuri:

	Bani	Marfă
Amsterdam . . .	K 325.—	K 326.—
Berlin	„ 150.—	„ 150·30
Sofia	„ 120·50	„ 122.—
Zürich	„ 168·50	„ 169·50
Cristiania	„ 245.—	„ 246.—
Copenhaga	„ 231.—	„ 232.—
Stockholm	„ 249.—	„ 250.—
Constantinopole .	„ 28·75	„ 29·50
Marce hârtie . . .	„ 149·90	„ 150·30
Lei	„ 112.—	„ 113.—
Leva	„ 120.—	„ 121·50
Ruble hârtie à 100	„ 215.—	„ 225.—
Franci elvețieni .	„ 168.—	„ 170.—
Lira italiană . . .	„ 90.—	„ 95.—
Lira turcească . .	„ 28.—	„ 28·75

Cursurile publicate de Centrala devizelor din Viena sunt identice cu cursurile de mai sus.

Monete de aur:

Galben (Dukat)	K 23·75
20 Marce	„ 49·50
20 Franci	„ 40.—
Funt sterling	„ 50·50
10 Ruble aur	„ 53·50
Florini olandezi	„ 41·75
Funți turcești	„ 45·50
Dollar	„ 103·75

CRONICĂ.

Fondări nouă și urcări de capital în anul 1917.

În anul expirat s'au întemeiat în Ungaria 355 de societăți pe acții noue, cu capital social de K 309·25 milioane. Capitalul social l-au urcat 610 societăți pe acții, cu K 888·6 milioane. Prin liquidare și reducere a capitalului social au scăzut capitalurile sociale ale societăților pe acții cu K 66·47 milioane, astfel că creșterea capitalurilor sociale este de K 1,131·35 mil., din care sumă revin asupra societăților pe acții din capitală K 320·15 milioane. Cu agio cu tot capitalurile sociale ale institutelor de bani budapestane s'a sporit în 1917 cu K 611·14 milioane.

În provincie și-au urcat capitalurile sociale 257 de societăți pe acții cu nominal K 170·59 milioane.

Proprietatea fonciară a orașelor și comunelor în Ungaria. Din pământul Ungariei, (fără Croația și Slavonia) în extensiune totală de 48.834.673 jug. se află 16.381.451 jug. adică 33·55% în posesiunea mânei moarte. Din totalul de 16.381.451 jugăre sunt:

	jug.	%
bunuri ale orașelor, comunelor și municipiilor	4.749,146	28·99
bunuri ale posesorilor și foste urbariale	3.664,515	22·37
bunuri erariale	2.510,774	15·33
„ de ale fond. relig și școlare	2.368,933	14·46
Fidei-comisuri	2.329,206	14·22
bunuri de ale corporațiilor și soc. pe acții	431,307	2·63
bunuri fundamentale	290,644	1·77
alte bunuri de ale fondurilor . .	36.876	—·23
Total:	16.381,451 jug.	100%

Ucenici-femei. În cercurile compatrioților noștri Sași se face propagandă, în timpul mai nou, pentru îndrumarea fetelor la meserii. Fetele-ucenice vor avea să suplinească pe ucenici, băieți, a căroră lipsă va fi simțită în viitor și mai mult ca până acum. Prin ele se va împedea totodată angajarea de „elemente nedorite” din partea meseriașilor sași. Fetele de sine înțeles se vor aplica numai la meseriile pentru cari se cere mai mult dexteritate, decât putere fizică.

Viitorul comerțului cu lemne. Privitor la perspectivele din viitor ale negoțului cu lemne un specialist de frunte din capitală se pronunță cum urmează: „Chiar și cei mai pesimiști sunt de părere, că după terminarea războiului vor trece încă mulți ani până ce vor scădea prețurile actuale, ba este chiar probabil, ca câțiva ani proximi, prețurile să se mai urce. După războiu va fi extraordinar de mare căutarea după lemne de construcție, pentru construcții noue și reparaturi, pentru reconstruirea clădirilor distruse în ținuturile, ce au fost teatru de războiu. Căile ferate vor avea mare necesitate de lemne, pentru repararea liniilor, con-

struirea de linii duble și noue, repararea și lărgirea gărilor etc. Asemenea vor reclama mari cantități de lemne și diferitele întreprinderi industriale.

Vor mai fi a se satisface, după războiu, nu numai necesitățile consumului intern, ci și trebuințele Germaniei, Italiei, Franței, Bulgariei și Turciei, unde s'au exportat și în trecut cantități considerabile de lemne de construcție. În vederea tuturor acestora țin de exchis, ca în timp apropiat să urmeze o reducere a prețului lemnului, cari vor continua a rămânea o marfă căutată și de mare preț.

Prețul zarzavaturilor, legumelor și poamelor.

Pe timpul dela 1—31 Ianuarie 1918 sunt în vigoare pentru zarzavat, legume și poame următoarele prețuri maxime, pro 100 kilograme:

	Pro- cent	En gros	En de- tai
Bostan	30	40	50
Varză	40	50	60
Chil	56	70	80
Calarabe	80	98	108
Scele menite pentru consu- mația oamenilor	40	50	60
Morcovi, pătrânjei fără frunze cu puține frunze	80	98	108
" " " " " " " "	70	86	98
Scele roșii	70	80	95
Zeller	80	98	110
Varză roșie	50	60	70
Ceapă: de Măcău și Erfurt	92	112	126
" " " " " " " "	80	105	120
Usturoiu	300	350	400
Mere alese (dessert)	230	300	360
Mere I.	140	170	200
" " " " " " " "	100	130	150
Pere I.	230	300	360
" " " " " " " "	150	180	200
Nuci (fără saci).	300	380	450
Miez de nucă (greutate curată)	—	1340	1460
Alune (indigene, cu coajă)	200	250	280
Hirean	120	145	175

Prețul semințelor de grădină.

Semințe de varză	K	250—300—
" " " " " " " "	"	35— 50—
" " " " " " " "	"	380—400—
" " " " " " " "	"	55— 60—
" " " " " " " "	"	55— 60—
" " " " " " " "	K	350—
" " " " " " " "	"	80— 90—

Prețul vitelor.

Boi îngrășați	K	420—640—
Vite țărănești (soiu unguresc)	"	400—590—
Tauri	"	430—720—
Bivoli	"	360—500—
Vaci (soiu unguresc)	"	400—540—
" " " " " " " "	"	400—580—

Prețurile se înțeleg pro măjă metrică, greutate vie.

Reviziile „Solidarității” în anul curent.

Pe lângă cele 13 institute, cari au cerut să fie revidate prin revizorii experți ai «Solidarității» și despre cari am făcut amintire în Nr. 1 al «Revistei Economice», s'au mai anunțat la revizii:

«Institutul de credit»	Mehadia.
«Negoiul»	Porumbacu-Isuperior.
«Secășana»	Ludoșul-mare.
«Voileana»	Voila.
«Frățietatea»	Sadu.
«Selăgiana»	Jibou.
«Chiorana»	Șomcuta-mare.
«Rîureana»	C.-Monostor.
«Grănițerul»	H.-Dobra.
«Izvorul»	Sângeorgiul-român.
«Zlăgnea»	Zlagna.

BIBLIOGRAFIE.

Calendarul partidului național român din Ungaria și Trasilvania pe anul 1918. Anul IV. Redactat de Ioan Clopoșel. Arad. Editura și tiparul tipografiei «Concordia» soc. pe acții. Prețul K 1—.

Binecunoscutul calendar cu titlul de sus a apărut și în anul acesta în extensiune de 160 pag. Conține pe lângă partea calendaristică obicinuită un bogat și instructiv material literar, în diferite capitole, războiul, afaceri ale vieții noastre publice, vieța bisericăscă, vieța economică etc.

Recomandăm calendarul atențiunii băncilor noastre.

Sumarul:

La chestiunea ordonanței pentru circulația de imobile. — Contabilitatea simplificată. — Banii fac anii. — Cursul divizelor. — Cronică: Fondări nouă și urcări de capital în anul 1917. Proprietatea fonciară a orașelor și comunelor în Ungaria. Ucenici-femei. Viitorul comerțului cu lemne. — Prețul zarzavaturilor, legumelor și poamelor. — Reviziile «Solidarității» în anul curent. — Bibliografie.

„SPERANȚA”,

institut de credit și economii soc. acționară în Borgoprund

Aviz.

Institutul nostru reduce cu 1 Februarie 1918 etalonul depunerilor spre fructificare la 3½% pentru depuneri până la K 5,000—; 4% pentru depuneri de K 5,000— în sus și pentru depunerile fondurilor bisericăști și filantropice, solvind însă și mai departe darea după interese.

Borgoprund, la 1 Ianuarie 1918.

Direcțiunea.

„UCIA-MARE“

casă de economii, societate pe acții în Ucia-superioară. — takarékpénztár részvénytársaság Felsőúcsán.

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai casei de economii «Ucia-Mare», societate pe acții din Ucia-superioară, se invită la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ucia-superioară la 3 Februarie st. n. 1918, la 9 ore a. m., în localitatea școlii gr.-ort. din loc, cu următorul

Program :

1. Deschiderea adunării generale și deznignarea unui notar și doi verificători.
2. Statorirea numărului acționarilor și a acțiilor ce reprezintă.
3. Căderea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1917.
4. Propunerea direcțiunii și a comitetului asupra împărțirii venitului curat.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

NB. Acționarii să-și depună acțiunile conform statutelor.

Direcțiunea.**MEGHIVÓ.**

Az «Ucia-Mare» takarékpénztár részvénytársaság Felsőúcsán részvényes úrai meghivatnak

a X-ik rendes közgyűlésre

mely Felsőúcsán 1918. évi február hó 3-án, d. e. 9 órakor, a helybeli gör.-kel. iskola helységében fog megtartatni a következő

Tárgyszorozattal:

1. A közgyűlés megnyitása és egy jegyző és két bizalmi férfi megjelölése.
2. A részvények és általuk képviselt részvénytársaság megállapítása.
3. Az 1917. év végével lezárt számla felolvasása.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság indítványa a tiszta nyereség felosztásáról.
5. A felügyelő bizottsági tagoknak választása egy új 3 évi időtartamra.
6. Különbőféle indítványok.

A részvényesek az alapszabályok értelmében adják be részvényeiket.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1917. — Mérleg-számla 1917. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f		K f
Cassa — Pénztár	4,804	28	Capital social — Alaptőke	20,000—
Escont — Leszámitolás	33,390	—	Fond de rezervă — Tartalék alap	15,842-17
Debitori — Adósok	46,496	26	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	531-77
Efecte — Értékpapírok	5,800	—	Depuneri — Betétek	52,665-01
			Creditori — Hitelezők	131-59
			Venit curat — Tiszta nyereség	1,320—
				90,490-54
	90,490	54		

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.		Credit — Követel.	
	K	f		K f
Interese la depuneri — Betéti kamat	1,387	77	Interese dela cambii — Váltó utáni kamatok	4,839-61
Dare:			Interese după depuneri proprii — Saját betét utáni kamatok	935-68
dare directă și aruncuri — egyenes és pótdadó	1,205	80	Interese după împrumutul de stat — Hadikölcsön kötvények kamatja	254-50
10% după interese de depuneri				
10% betéti kamat után	245	76		
Spese:				
chirie — házbér	65	—		
recviz. de scris ș. a. — irászerek stb.	160	46		
Salare — Fizetések	1,645	—		
Venit curat — Tiszta nyereség		1,320		
	6,029	79		6,029-79

Ucia-de-sus, la 31 Decembrie 1917. — Felsőúcsa, 1917. december hó 31-én.

MEMBRI DIRECȚIUNII: — IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Chiril Bârsan m. p.

Ioan Bârsan m. p., cassar. — pénzt.

Ioan Bârbat m. p., cont. subst. — h. könyvelő.

Ioan I. Bârbat m. p.

Miron Ghindea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat în deplină consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgálta és a könyvekkel teljes összhangzásban találta.

Ucia-de-sus, la 6 Ianuarie 1918. — Felsőúcsa, 1918. évi január hó 6-án.

Opria Băcilă m. p.

Gheorghe Stănciu m. p.

Impărțirea venitului curat. — A tiszta nyereség felosztása.

1. 2% dividendă acționarilor — 2% osztalék a részvényeseknek	K	400—
2. 8% fondului de rezervă — 8% a tartalék alapján	„	105-60
3. 2% tantiemă direcț. și comit. de suprav. — 2% jutalék az igazgatóság és felügyelő bizottságnak	„	26-40
4. Supradividendă acționarilor — Felülosztalék a részvényeseknek	„	600—
5. La dispoziția direcțiunii — Az igazgatóság rendelkezésére	„	188—
	K	1,320—

„MERCUR”, societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud.**CONVOCALLRE.**

Domnii acționari ai societății acționare de împrumut și păstrare «MERCUR» în Năsăud, prin aceasta se convoacă în sensul §-ului 18 din statute la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Năsăud *Duminecă, în 3 Martie 1918, st. n., la 10 oare a. m.*, în localul societății.

La ordinea zilei se pun următoarele

Obiecte:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea secretarului și a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
3. Raportul direcțiunii și darea absolutului.
4. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
5. Stabilirea bilanțului pro 1917, fixarea dividendei și împărțirea profitului curat.
6. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe un ciclu de 4 ani.
7. Alegerea a 4 membri în comitetul de supraveghiere pe un ciclu de 3 ani.
8. Statorirea salariului și a adausului de salar directorului, a salarelor direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
9. Închiderea adunării.

Năsăud, la 5 Ianuarie 1918.

Marțian m. p., director.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1917.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa	76,003	15	Capital social	200,000	—
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară și capitale elocate la alte bănci	134,140	69	Fond de rezervă	138,824	—
Cambii	615,044	50	Fond special de rezervă	68,200	—
Cambii cu acoperire hipotecară	146,012	—	Fond de binefaceri	2,350	—
Imprumuturi hipotecare	761,056	50	Fond de pensiuie	41,500	250,874
Imprumuturi pe obligațiuni	129,514	—	Depuneri spre fructificare	—	1.264,874
Imprumut pe amanet (Lombard)	137,730	—	Imprumut pe efecte	—	400
Efecte publice	205,193	—	Creditori	—	345
Acții dela diverse bănci	169,403	—	Dividende neridicate	—	1,632
Casele societății	11,876	181,279	Interese anticipate	—	14,026
Mobilier	1,100	127,251	Profit curat	—	21,016
amortizare	100	100			
	1.753,167	86		1.753,167	86

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
la depuneri	45,729	19	după capitale elocate la alte bănci	6,288	96
la împrumut pe efecte	23	12	de escont	38,450	26
la fond de pensiuie	2,251	60	dela cambii hipotecare	13,772	36
Spese:			„ împrumuturi hipotecare	16,090	04
Salare	21,904	10	„ împrumuturi pe obligațiuni	4,910	—
Adaus de scumpete	6,599	40	„ lombard	10,903	18
Relut de cvartir	2,232	—	„ efecte publice	—	90,414
Chiria	800	—	de întârziere și provocări	—	8 081
Porto	1,196	53	Proviziuini	—	5,694
Spese mărunte (tipărituri, încălzit, luminat etc.)	1,725	79	Venite dela casele societății	—	1,929
Contribuție:					67
directă	6,476	39			
după interese de depuneri	4,572	92			
Amortizare din mobilier	—	100			
Profit curat	—	21,016			
	114,627	18		114,627	18

Năsăud, la 31 Decemvrie 1917.

Marțian m. p., președinte-director.

Tomuța m. p., cassar.

Ioan Mărginean m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Alexandru Halită m. p., vice-preș.

Dr. Octavian Domide m. p.

Iosif Mihailașiu m. p.

Alexandru Palageșiu m. p.

Ignățiu Seni m. p.

George Cattul m. p.

Dumitru Tomuța m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul present și l'am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.

Năsăud, la 4 Ianuarie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Valeriu Vertic m. p., președinte.

Emil Fetti m. p.

Macedon Linul m. p.